

KNOOPPUNT
ONDERWIJS
EDUCATIEVE
SOFTWARE

DE DUITSE SCHAT

GESCHREVEN DOOR J.C. SANDSTRA

www.knooppuntonderwijs.nl

De Duitse Schat

Jaap en Roy zijn al jaren dikke vrienden. Samen zitten ze op school en ook na school doen ze alles samen. Op een dag komt Roy het huis van Jaap binnen gestormd. “Jaap, Jaap, waar ben je” schreeuwt hij. Helemaal van boven klinkt het *hiehier*. Snel rent Roy de trap op naar de kamer van Jaap. Moet je horen waar ik nu achter ben gekomen. De Duitsers hebben in de oorlog een schat gestolen en hier in de buurt begraven. Het is echt waar want de vader van mijn oom die zijn dochter heeft een buurvrouw en haar man heeft het zelf gezien! Vol ongeloof keek Jaap naar Roy, een schat zei je? Ja een schat. Jaap keek Roy nog eens aan en dacht na over wat hem net was verteld. Als Roy dat zegt moet het wel zo zijn want liegen dat deden ze niet tegen elkaar. Maar waar moet die schat dan liggen vroeg Jaap. In het bos van de pastorie, en ik weet precies waar was het antwoord. Zullen we gaan kijken?

Samen liepen de twee jongens naar het bos aan de overkant van de weg. Nog niet helemaal zeker van zijn zaak vroeg Jaap: “maar waar moet die schat dan liggen”? Roy keek even om zich heen en wees toen naar een plek in het bos. Daar is het. Zie je die bult? Jaap keek en knikte. Nou achter die bult is een kuil en daar ligt de schat. De Duitsers hadden zoveel haast dat ze niet meer genoeg tijd hadden om de kuil helemaal dicht te gooien. Daarom is die bult er ook nog. Jaap dacht hier nog eens over na. Het verhaal was zo logisch dat het wel waar moest zijn. Zullen we gaan graven? Vroeg Roy. Ja, natuurlijk antwoordde Jaap. Snel liepen de twee terug naar huis om voor hen allebei een schep te halen. Nog geen vijf minuten later waren ze aan het graven.

Terwijl ze zo druk bezig waren hoorde Jaap ineens het gepruttel van een auto. Dit geluid kende hij goed. Het was het geluid van een DAF. O jaaaa, Opa en Oma zouden komen! Snel rende hij terug naar de weg en begroette wild zijn grootouders. Opa, we zijn een schat aan het opgraven van de Duitsers uit de oorlog. Hij ligt hier in het bos en Roy wist waar van een oom zijn familie of zo. Maar die had het gezien, dus het is echt waar! Nou ik ga weer hoor doe! En weg was Jaap, weer terug naar het bos.

Anderhalf uur later komt Jaap weer thuis. Onder de modder en met een verhit hoofd rent hij op Opa af. “Kijk Opa”, en hij liet wat zien. Opa kijkt naar het klompje gele klei en een stukje metalen waterleidingpijp dat hem wordt getoond. “Prachtig jongen”, zegt Opa, maar wat is het? Verbaast kijkt Jaap hem aan. Ziet u dat dan niet? Dit ijzer is van de kist waar de schat in zit, alleen hebben we de kist zelf nog niet gevonden. En die gele grond is geel omdat er allemaal stofgoud in zit vanuit de schat. Opa knikte en zei: “juist nou zie ik het ook”. Morgen gaan we verder met graven, misschien vinden we de schat dan wel, maar nu gaan we voetballen.

Nadat Jaap terug was gekomen van het voetballen en er door de familie gegeten was had Opa nog een mededeling voor Jaap. Als je weer eens bij ons komt logeren zal ik je nog een schat laten zien bij ons thuis. Die heeft ook met de Duitsers te maken. Jaap kon zijn oren niet geloven. Nog een schat! 's avonds in zijn bed dacht hij nog na over wat hij met al dat goud en zilver kon gaan doen. Rijk zou hij worden, SCHATRIJK.

Een maand later ging Jaap logeren bij Opa en Oma. Eindelijk was het zo ver! De schat van Opa en Oma kon eindelijk door hem bewonderd worden. Na de eerste begroeting was dan ook het eerste wat hij vroeg: "Opa, waar is de schat nu"? Opa keek hem aan vroeg: "welke schat"? Nou de Duitse schat natuurlijk! Zei Jaap. O ja nou weet ik het weer. Weet je wat we doen, we drinken eerst een kopje thee en dan gaan we zoeken. Zo snel als hij kon dronk Jaap zijn thee op en wachtte ongeduldig op Opa. Toen ook Opa zijn kopje leeg had begon de speurtocht. Is het op zolder opa? Of in de brandkast? Nee, zei opa, het is hier in de kamer. In de kamer? Wat een vreemde plaats voor een schat, dacht Jaap. Snel keek hij de kamer rond. Waar zou het toch zijn? Zit het in het bureautje van Oma? Vroeg hij, Opa knikte. De onderste lades werden onmiddellijk onderzocht, maar helaas, niets! De klep werd geopend en... weer niks! Nou volgens mij zit het er niet meer in hoor Opa, ik zie niks. Opa lachte wat en wees in het bureau. Daar, daar moet je zoeken. Jaap keek nog eens goed maar kon niets ontdekken.

Opa liep naar het bureau en stak zijn hand erin. Hij klikte iets aan en schoof een balkje weg. Het balkje werd steeds groter. Het was een geheim laatje. Met het laatje in de hand liep Opa terug naar de tafel. "Hier zit de schat nu in" zei hij. Een beetje teleurgesteld keek Jaap naar het kleine laatje. Dat kon nooit veel wezen. Voorzichtig draaide Opa het laatje om en rinkelend vielen er wat munten op tafel, samen met wat papiertjes. Dus toch een schat dacht Jaap, kijkend naar de munten. Het is wel een kleine schat hé Opa, zei hij. O, maar die munten zijn niet de echte schat hoor Jaap, de papiertjes dat zijn de echte schat. Vol ongeloof keek Jaap naar de papiertjes. Het leken wel een soort paspoorten en een briefje. Kijk, zei Opa, dit zijn persoonsbewijzen uit de oorlog. Dat is een soort paspoort dat we altijd bij ons moesten hebben van de Duitsers. Zo konden ze altijd zien wie we waren en of we wel of niet Joods waren. Als je naar die van mij kijkt zie je daar een 1 staan en bij oma een 2. Weet je hoe dat komt? Jaap dacht na en zei: "U hebt hem eerst gekregen en Oma daarna". Dat probleem was snel opgelost vond hij. Nee, zei Opa, dat is het niet. Die twee bij Oma betekend dat het haar tweede persoonsbewijs is. Was ze de eerste kwijt geraakt dan? Nee, zei Opa, die heeft Oma weggegeven. Weggegeven aan een andere mevrouw waar door de Duitsers naar gezocht werd. Van die mevrouw kregen we na de oorlog dat briefje, en opa wees naar dat andere papiertje. Voorzichtig en een beetje onder de indruk pakte Jaap het briefje vast en las:

Amsterdam, 28 mei '45

Geachte mevrouw Onverwacht,

Ongeveer twee jaar geleden, verwisselde ik van naam met de Uwe en noemde ik mij: Trijn Onverwacht, volgens de gegevens op Uw persoonsbewijs. Foto, vingerafdrukken e.a. werden veranderd. Ik moest veiligheidshalve van woonplaats verwisselen en woonde bij andere goede Nederlanders in, met mijn man, in Heiloo, Beverwijk en ten laatste de langste tijd in Heemskerk. Er was wel eens gevaar, een andere keer stierf onze gastvrouw en zodoende moesten we dan wel van adres verwisselen. Met al die goede brave mensen, sloten we vriendschap. Dat we nu weer in Amsterdam gezond terug konden keren en onze kinderen weer mochten omhelzen is een groot geluk. Dat we voor de rest alles kwijt zijn is wel lastig maar doet ons weinig omdat we voor elkander behouden zijn gebleven. We hebben het nu erg druk met 't zoeken naar een woning, bekenden te bezoeken en van alles te verzorgen. U

behoort dan ook bij de eersten die ik schrijf. Voornamelijk om U heel hartelijk te bedanken voor Uw grote daad van menslievendheid door “t verloren gaan” van Uw persoonsbewijs indertijd. Het gaf me zo’n rustig gevoel dit te bezitten, zonder dit had ik niet kunnen onderduiken. Zonder de hulp van U en Uw gelijken waren we niet behouden gebleven. Tevens wens ik U, Uw man (mogelijk Uw gezin?) geluk met onze bevrijding. Wat een verademing dat de moffen er nu eindelijk uit zijn! Wat een dieptreurige, ellendige tijd ligt er achter ons! Maar ‘t leven eist ons weer op voor onze kinderen, onze medemensen, en we beginnen met goede moed! IN geval U juffrouw Meijers, de dochter van de dominee door welke bemiddeling ik Uw kaart kreeg mocht ontmoeten, wilt u haar dan onze beste groeten overbrengen.

*U het beste toewensend en nogmaals dankend,
A. Pos-Zeldenrust*

P.S. Nog mijn hartelijke gelukwensen met Uw verjaardag! Wanneer het verkeer normaal was geweest, dan was ik u vast dien dag persoonlijk komen gelukwensen!

Trots op zijn Oma en met een blij gevoel over dat het goed was gekomen met die mevrouw, legde hij het briefje neer. Een ding begreep hij alleen niet. Hoe kon dit nu een schat zijn. Een schat was toch zilver en goud? Hij vroeg het aan Opa, en die antwoordde met: “een echte schat kan niemand afnemen, als jij iets kan betekenen voor een ander, iemand kan helpen of gelukkig maken geeft dat een heel erg goed gevoel. Dat gevoel heeft dat briefje ons ook gegeven. Een gevoel van menselijkheid en dat is onze grootste schat. Ook de Duitsers hebben ons dat niet af kunnen nemen”. Jaap dacht hier over na, en langzaam, heel langzaam begon hij het te begrijpen.

Wat een schat!